

UPPSALA
UNIVERSITET

Nationellt centrum för kvinnofrid

National Centre for Knowledge
on Men's Violence against
Women

SE-751 85 Uppsala

Besöksadress/Visiting address:
Akademiska sjukhuset
Ingång 17

Uppsala University Hospital
Entrance 17

Telefon/Phone:
018-611 27 93
+46 18 611 27 93

Telefax/Fax:
018-50 73 94
+46 18 50 73 94

www.nck.uu.se

n.n@nck.uu.se

YTTRANDE
Dnr. NCK 2009/20

/exp 090831

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

**Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK:s) yttrande över
Socialstyrelsens Förslag till allmänna råd om socialnämndens
arbete med våldsutsatta kvinnor samt barn som bevittnat våld.
Förslag till ändringar i allmänna råden (SOSFS 2003:5) om
ekonomiskt bistånd.
60-11214/2008**

NCK har fått möjlighet att yttra sig över Socialstyrelsens förslag till allmänna råd om socialnämndens arbete med våldsutsatta kvinnor samt barn som bevittnat våld samt Förslag till ändringar i allmänna råden (SOSFS 2003:5) om ekonomiskt bistånd.

NCK tillstyrker förslaget om allmänna råd om socialnämndens arbete med våldsutsatta kvinnor samt barn som bevittnat våld med följande kommentarer.

Avsnitt Utgångspunkt för socialnämndens arbete

Våldsutsatta kvinnor

Angående det som skrivs i andra stycket om metoder för stöd och hjälp, vill NCK anföra, att "Den bästa tillgängliga kunskapen om våldsutsatta kvinnors behov" är en formulering som lämnar det fritt för varje kommun/socialförvaltning att använda sina tolkningar och därmed sina metoder. Det kan vara positivt på så sätt, att det ger frihet för kommuner att pröva och utveckla metoder och modeller, det kan å andra sidan betyda att skillnaderna avseende vad våldsutsatta kvinnor får för stöd och hjälp blir betydande mellan olika kommuner. Socialstyrelsen har i sin rapport *Utfall och effekter av sociala metoder för kvinnor som utsatts för våld i nära relationer*, visat att det visserligen finns verksamma metoder, men inga som använts eller testats i Sverige. Frågan uppstår, varför det skrivs om kunskap och metoder, när man inte samtidigt ger någon anvisning om vilken kunskap man avser, eller var den finns att hämta. Att metoden som används i arbetet är beroende av vilken förståelse av våldet som man har, torde vara odiskutabelt.

I förslaget skrivs också: "och vad som ger bäst resultat". Det finns än så länge inte någon enhetlig bedömning av vad som ger bäst resultat. Dessutom är det en tolkningsfråga, vad som är bäst resultat. Det är NCK:s mening att det bästa resultatet är när kvinnor har stärkt sin

självkänsla och känner sig redo att ta ansvar och fatta beslut om sin framtid.

Barn som bevittnat våld

När det gäller kunskaper om barns behov och metoder för att möta dessa finns forskning i Norden.

Handlingsplan

NCK instämmer i förslaget till punkter men önskar att listan kompletteras med att socialtjänsten på ett tydligt sätt ska anger och informera om sin skyldighet att erbjuda våldsutsatta kvinnor stöd och hjälp. Det skall också klart framgå till vilken enhet inom socialtjänsten en våldsutsatt kvinna kan vända sig för stöd och hjälp. Kvinnan ska inte behöva bli hänvisad från den ena till den andra. NCK:s erfarenhet visar att många söker information via webben. Det vore önskvärt att socialtjänsten informerar om sitt kvinnofridsarbete där.

I förslaget saknas vägledning för hur socialtjänsten kan upptäcka förekomst av våld i det ordinarie arbetet. Hur frågan om våld i relationen ska ställas till en klient innebär ofta stora svårigheter för socialtjänstens personal.

Kompetens

NCK anser att i första stycket bör tilläggas: *personal som arbetar inom vård och omsorg.*

I andra stycket bör tilläggas att socionomer, som inte har fått kunskaper om våld och övergrepp av eller mot närstående i sin grundutbildning, bör genomgå fortbildning i ämnet för att arbeta med handläggning och uppföljning av ärenden som avser våldsutsatta kvinnor.

Förhandsbedömning

När det gäller förhandsbedömning om ett ärende där barn har bevittnat våld anser NCK att det är viktigt att förhandsbedömningen innefattar ett samtal med barnet självt.

Utredning

Våldsutsatta kvinnor

NCK instämmer i förslaget till punkter med följande tillägg:

- att kvinnan bör ha en egen handläggare, som inte är den som förövaren har
- att handläggaren vid utredningen bör iaktta ett icke-ifrågasättande förhållningssätt.

Utifrån NCK:s kunskap inom ämnesområdet, vill vi framhålla, att det är grundläggande i bemötandet av en våldsutsatt kvinna, att lyssna och bekräfta kvinnans oro för sin situation och inte ifrågasätta.

Barn som bevittnat våld

NCK instämmer i förslaget till punkter med följande tillägg

- Har barnet själv blivit utsatt för våld
- Hur ska barnet skyddas för repressalier för att det har berättat om våldet
- På vilket sätt kommer barnets umgänge med förövaren att hanteras och följas upp

Insatser till våldsutsatta kvinnor***Tillfälligt boende***

NCK anser att socialtjänsten **skall** kunna erbjuda boende med kvalificerad personal, med tanke på att kvinnan ofta befinner sig en kris när hon blir tvungen att lämna sitt hem och bo skyddat.

Råd och stöd m.m.

NCK instämmer i förslaget till punkter med följande tillägg:

- att samtliga insatser utformas efter kvinnans behov och i samråd med kvinnan

Ekonomiskt bistånd

NCK tillstyrker Socialstyrelsens förslag till förändringar i allmänna råden (SOSFS 2003:5) om ekonomiskt bistånd.

I detta ärende har professor Gun Heimer beslutat. Ann Mari Wallberg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också verksamhetschef Åsa Witkowski deltagit.

Gun Heimer
Professor, föreståndare
Nationellt centrum för kvinnofrid
Uppsala universitet

Ann Mari Wallberg
Projektledare